

بررسی تغییرات ریخت سنجی دیواره روده باریک جوجه‌های گوشتی نر و ماده در هفته‌های مختلف دوره پرورش

عبداله عبدالله پور^{۱*}، عبدالاحد شاددل تلی^۲

۱. دانشجوی دکتری حرفه‌ای دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی و علوم دامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر

۲. استادیار گروه علوم دامی، دانشکده دامپزشکی و علوم دامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر

abdollah74.dvm@gmail.com

مقدمه: دستگاه گوارش پرندگان اصلی‌ترین وظیفه را در رشد پرند به ویژه طیور گوشتی بر عهده دارد. رشد و توسعه دستگاه گوارش در جوجه‌های گوشتی گام حیاتی در جهت استفاده از مواد مغذی با منشأ خارجی محسوب می‌شود. اعتقاد بر این است که ویلی‌های بلندتر می‌توانند بازده استفاده از خوراک را در جوجه بیشتر کنند و در نتیجه عملکرد بهتر شود. این مسئله به صورت قابل توجهی وزن نهایی بدن را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این توسعه طی افزایش مساحت ناحیه جذبی این دستگاه رخ می‌دهد، در واقع افزایش طول و عرض ویلی‌های روده سطح لازم جهت هضم و جذب و فعالیت‌های آنزیمی را فراهم می‌کند. شناخت تغییرات بافت شناسی دستگاه گوارش پرندگان، در ارتباط با مصرف مواد خوراکی مختلف و تأثیرات آن‌ها در قابلیت هضم و جذب روده‌ای می‌تواند به اصلاح جیره و در نتیجه بالا بردن توان تولیدی پرندگان کمک کند. روش کار: در این پژوهش از ۱۵۰ قطعه جوجه گوشتی نر و ماده یک روزه کاب ۵۰۰ در طرح آزمایشی فاکتوریل با هفت تیمار و دو تکرار که هر تکرار شامل ۷۵ جوجه گوشتی بود استفاده شد. تمام گروه‌ها از یک جیره استاندارد یکسان برخوردار شدند. آزمایش به مدت هفت هفته بوده و هر هفته ۱۲ قطعه جوجه گوشتی نر و ماده از هر تکرار به طور مساوی انتخاب و نمونه‌هایی از طول روده باریک (۱۰، ۵۰ و ۹۰ درصد روده) جهت بررسی ارتفاع و عرض پرزها، عمق کریپت و نسبت ارتفاع پرز به عمق کریپت نمونه برداری شد. بحث و نتیجه گیری: نتایج به دست آمده نشان داد که تأثیر سن جوجه‌های گوشتی با جنسیت مختلط در هر سه قسمت روده بر فرا سنجه‌های ارتفاع پرز، عرض پرز، عمق کریپت و نسبت ارتفاع پرز به عمق کریپت معنی‌دار بود ($P < 0.05$)، به طوری که در بخش دئودنوم بیش‌ترین ارتفاع پرز در هفته‌های پنجم، ششم و هفتم بوده و عرض آن از هفته سوم روند کاهشی داشته و در هفته هفتم به کم‌ترین مقدار خود رسید. بیش‌ترین مقدار عمق کریپت در هفته ششم و نسبت ارتفاع پرز به عمق کریپت در هفته‌های چهارم، پنجم و هفتم اتفاق افتاد. در بخش ژوژنوم نیز بیش‌ترین ارتفاع و عرض پرز و نسبت ارتفاع بر عمق مربوط به هفته هفتم بوده ولی بیش‌ترین اندازه عمق کریپت در هفته ششم مشاهده شد. همچنین در قسمت ایلئوم از نظر ارتفاع پرز بیش‌ترین اندازه آن در هفته هفتم، عمق کریپت در هفته‌های اول، پنجم، ششم و هفتم و نسبت ارتفاع پرز به عمق کریپت در هفته اول مشاهده شد. در قسمت‌های مختلف روده، جنسیت جوجه‌های گوشتی بر صفات ارتفاع پرز، عمق کریپت و نسبت ارتفاع به عمق اثر معنی داری داشته ($P < 0.05$) ولی بر عرض پرز بی تأثیر بود.

کلمات کلیدی: ریخت سنجی، جوجه گوشتی، دئودنوم، ژوژنوم، ایلئوم